ลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

Physical characteristics of art galleries in Bangkok

ชุติกาญจน์ อินทร์อนันต์ [1]
ทรงเกียรติ เที้ยธิทรัพย์ [2]
สมโชค สินนุกูล [3]

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมปัจจัยทางกายภาพของอาคารหอศิลป์ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ภายในอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯ โดยนำผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและผลสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการมาผ่านกระบวนการวิธีการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ เพื่อประเมินหาประเภทของปัจจัยทางลักษณะกายภาพที่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ภายในอาคารหอศิลป์ ทั้งนี้ปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้าง วัสดุ โทนสี องค์ประกอบตกแต่ง รูปลักษณ์อาคาร ลักษณะการใช้งานอาคาร โดยทำการสำรวจกรณีศึกษาจำนวน 6 อาคาร แบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดมากกว่า 10,000 ตารางเมตรจำนวน 2 อาคาร คือ อาคารหอศิลปวัฒนธรรมและอาคารหอศิลปไทยร่วมสมัย MOCA อาคารขนาดใหญ่ ขนาดมากกว่า 2,000 ตารางเมตร จำนวน 2 อาคาร คือ อาคารหอศิลป์ศุภโชค ดิ อาร์ท เซ็นเตอร์และอาคารศูนย์ประติมากรรม และอาคารหอศิลป์ขนาดทั่วไป จำนวน 2 อาคาร ขนาดน้อยกว่า 2,000 ตารางเมตร คือ อาคารหอศิลป์ Bangkok city gallery และอาคารหอศิลป์ Yenakart villa

จากการศึกษาลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯจำนวน 6 อาคารพบว่า มีปัจจัยทางลักษณะกายภาพ อาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯ มีลักษณะกายภาพ 6 ปัจจัยครบในทุกอาคาร ซึ่งในส่วนของรายละเอียดแต่ละปัจจัยจะมีความเหมือนและแตกต่างกันตามแต่ละอาคาร และจากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่อาคาร คือ ลักษณะการใช้งานของอาคาร ส่วนปัจจัยอื่นพบว่าปรากฏอยู่ในทุกอาคารแต่ไม่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ของอาคารหอศิลป์

คำสำคัญ: หอศิลป์, ลักษณะกายภาพ

[1] ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
[2] ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
[3] ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

Abstract

This article was submitted as a partial fulfillment for the requirements of thesis entitled "Physical Characteristics of Art Galleries in Bangkok". The purposes of this article were to study and gather physical characteristic factors affecting area size of art galleries in Bangkok. Data from surveys and interviews with entrepreneurs were analyzed through the analysis and comparison processes in order to evaluate and determine physical characteristic factors affecting area size of art galleries in Bangkok. For factor analysis, there were six physical factors namely: structure, materials, color tone, decorative elements, building image and building usage. In this study, six buildings were observed and investigated, which were categorized into 3 patterns. 1) two conventional buildings larger than 10,000 square meters which were Art and Culture Center and Museum of Contemporary Art (MOCA), 2) two large buildings larger than 2,000 square meters which were S.A.C. Subhashok The Arts Centre and Museum Thailand, 3) two buildings smaller than 2,000 square meters which were Bangkok city gallery and Yenakert villa.

From fieldwork observation of a case study of physical characteristics of six art gallery buildings in Bangkok, the results indicated that those 6 buildings had complete six physical factors. For the part of the detail of each factor, there was any similarity or difference according to each project and size. The results also revealed that the most important factor affecting the building's area size was building usage while other factors were found in every studied building but did not affect the art gallery's size.

Keywords: Art gallery, Physical characteristics

บทนำ

กรุงเทพฯ เป็นแหล่งรวบรวมศิลปะและวัฒนธรรมของไทยที่มีคุณค่า และเป็นเอกลักษณ์ จึงทำให้เกิดอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ ซึ่งทำหน้าที่เป็นอาคารไว้สำหรับเก็บรวบรวมและจัดแสดงงานผลงานศิลปะที่มีคุณค่า อีกทั้งยังพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทัศนคติและมุมมองของผู้คนที่สนใจในงานศิลปะ จึงถือว่าอาคารหอศิลป์เป็นอาคารที่สำคัญต่อสังคมไทย โดยอาคารหอศิลป์แต่ละแห่งมีการออกแบบในส่วนของสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป ส่งผลให้ในแต่ละอาคารมีลักษณะกายภาพที่แตกต่างและหลากหลายตามขนาดและรูปแบบของสถาปัตยกรรม การศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยทางลักษณะกายภาพของอาคารหอศิลป์จึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการออกแบบอาคารหอศิลป์ในอนาคต

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาลักษณะทางกายภาพ 6 ปัจจัย (เสริชย์ โชติพานิช, 2553) ซึ่งได้แก่ โครงสร้างอาคาร โทนสี วัสดุ ลักษณะการใช้งาน รูปลักษณ์ และองค์ประกอบตกแต่ง ของอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดขนาดพื้นที่ที่แตกต่างกัน ทางผู้วิจัยจึงทำการรวบรวมข้อมูลโดยการลงภาคสนามเก็บข้อมูลลักษณะกายภาพของอาคารหอศิลป์ วิเคราะห์ เปรียบเทียบปัจจัยทางลักษณะกายภาพของอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯ และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ต่อขนาดพื้นที่ภายในอาคารหอศิลป์ภายในเขตกรุงเทพฯ เพื่อนำข้อมูลและประเภทปัจจัยที่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ภายในอาคารหอศิลป์มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการออกแบบอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯและหอศิลป์ในจังหวัดอื่น ๆ ได้ในอนาคต

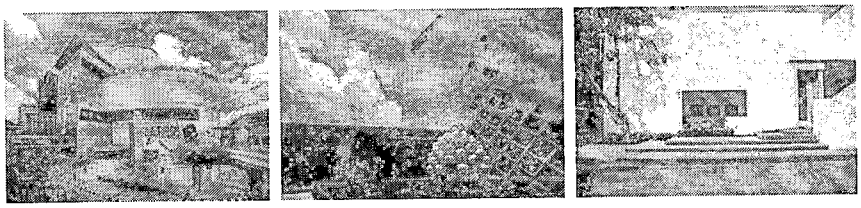

ภาพ 1 ตัวอย่างอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลลักษณะทางกายภาพอาคารหอศิลป์ในกรุงเทพฯ
2.เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลลักษณะทางสถาปัตยกรรม ในแต่ละอาคารหอศิลป์ในกรุงเทพฯ
3.เพื่อวิเคราะห์และสรุปปัจจัยลักษณะทางกายภาพประเภทใดที่มีผลต่อขนาดพื้นที่อาคารหอศิลป์ในกรุงเทพฯ

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาข้อมูลจากเอกสารเชิงวิชาการและทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับที่ตั้งอาคารหอศิลป์กรุงเทพมหานครฯ ศึกษาลักษณะทางกายภาพทางสถาปัตยกรรมาที่ส่งผลขนาดพื้นที่ภายในอาคารหอศิลป์ (เสริชย์ โชติพานิช. 2553) ซึ่งได้แก่ โครงสร้างอาคาร โทนสี วัสดุ ลักษณะการใช้งาน รูปลักษณ์ และองค์ประกอบตกแต่ง โดยมีกรณีศึกษาทั้งหมด 6 อาคาร โดยแบ่งประเภทอาคารตามขนาดอาคารเป็น 3 รูปแบบ (ตามกฎหมายกฎกระทรวงฉบับที่ 33 และ 55 (พ.ศ. 2543)) และเป็นอาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อการจัดแสดงนิทรรศการโดยเฉพาะ

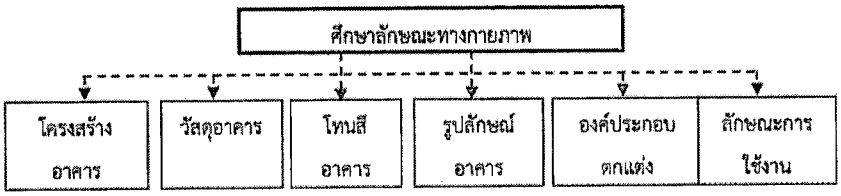

วิธีดำเนินการศึกษา

ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะกายภาพอาคาร ทำการลงพื้นที่โครงการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ บันทึกภาพถ่าย จดบันทึกข้อมูล วัดระยะ และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะกายภาพของอาคารหอศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบอาคารหอศิลป์ ซึ่งมีรายละเอียดและวิธีการวิจัยดังนี้

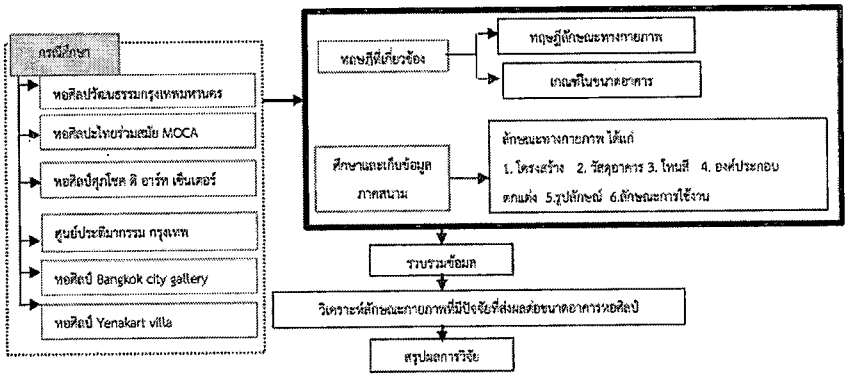

ภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดของผู้วิจัย
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

การเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

สำหรับวิธีการเลือกตัวอย่างครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกจากอาคารหอศิลป์ที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อการจัดแสดงนิทรรศการโดยเฉพาะ โดยได้เลือก 6 อาคาร โดยนำเกณฑ์กฎหมายขนาดอาคาร (กฎกระทรวงฉบับที่ 33 และ 55 (พ.ศ. 2543)) มาทำการคัดเลือกอาคาร เพื่อเป็นการกำหนดขนาดพื้นที่ภายในอาคารหอศิลป์ที่จะส่งผลต่อการวิเคราะห์หาปัจจัยทางลักษณะกายภาพที่ส่งผลต่อขนาดอาคารหอศิลป์ โดยเลือกอาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่พิเศษ (ขนาดมากกว่า 10,000 ตารางเมตร) จำนวน 2 อาคาร อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่ (ขนาดมากกว่า 2,000 ตารางเมตร) จำนวน 2 อาคาร และอาคารหอศิลป์ (ขนาดน้อยกว่า 2,000 ตารางเมตร) จำนวน 2 อาคาร รวมทั้งหมดมีกรณีศึกษาจำนวน 6 อาคาร

ตารางที่ 1 แสดงกรณีศึกษาอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ

อาคารหอศิลป์ ขนาดใหญ่พิเศษ		อาคารหอศิลป์ ขนาดใหญ่		อาคารหอศิลป์ทั่วไป	
หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	หอศิลป์ไทยร่วมสมัย MOCA	หอศิลป์ศุภโชค ดี อาร์ท เซ็นเตอร์	ศูนย์ประติมากรรมกรุงเทพ	หอศิลป์ Bangkok city gallery	หอศิลป์ Yenakart
				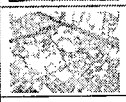	
939 ถนน พระรามที่ ๑ แขวง วังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330	499 ถนน กำแพงเพชร 6 แขวง จตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900	160, 3 ซอย ทรัมมิตร แขวง คลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110	4/18-19 Soi Nuan Chan 56, แขวง นวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230	13/3 ซอย สาทร 1 แขวง ทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120	4 ซอย ประสาทสุข แขวง ช่องนนทรี เขต ยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120

ผลการลงภาคสนามและการเก็บข้อมูล

1) กรณีศึกษาที่ 1 อาคารหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 แสดงการสำรวจอาคารหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

อาคารหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

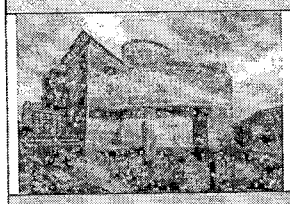

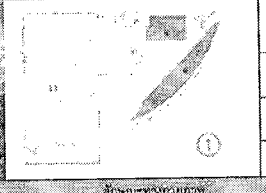

ที่ตั้ง : 939 ถนน พระรามที่ ๑ แขวง วังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

เจ้าของโครงการ หน่วยงานรัฐบาล

สังกัด : เอกชน

วันที่ลงสำรวจ 4/12/62

ลักษณะทางกายภาพ

โครงสร้าง		ลักษณะการใช้งาน				วัสดุอาคาร		รูปลักษณ์อาคาร		องค์ประกอบตกแต่ง		โทนสี
เสาคาน	✓	ห้องโถง	✓	ห้องน้ำ	✓	คอนกรีต	✓	รูปทรงอิสระ		เชิงชาย	✓	ดำ
		นิทรรศการถาวร	✓	ร้านกาแฟ	✓	ไม้		ธรรมชาติ		หน้าจั่ว		ขาว ✓
ผนังสำเร็จรูป		นิทรรศการชั่วคราว	✓	ห้องรับรอง	✓	เหล็ก	✓	ตัดแปลง	✓	ปีกนก		เหลือง
		ห้องออดิทอเรียม	✓	สนามอเนกประสงค์	✓	กระจก	✓	รูปทรงเรขาคณิต		เปลือกอาคาร	✓	เหลือง เข้ม ✓
ผนังรับน้ำหนัก		ห้องประชุม	✓	ห้องแม่บ้าน	✓	กระเบื้อง		วงกลม		ทาสี	✓	ส้ม
		ห้องอเนกประสงค์	✓	ห้องจนระดนะ	✓	เมทัลชีท		สี่เหลี่ยมจัตุรัส		ภาพสูงชูน-ต่ำ		แดง
Wide span		ห้องพุด	✓	ห้องเก็บของ	✓	อลูมิเนียม	✓	สามเหลี่ยม		งานศิลปกรรม	✓	น้ำเงิน
		สำนักงาน	✓	ห้องWorkshop	✓	ยาง		หกเหลี่ยม		แกะสลัก		ฟ้า ✓
		ร้านค้า	✓	ห้องเก็บผลงาน	✓	พลาสติก		ห้าเหลี่ยม		ผ้าเพดาน		เขียว เข้ม
Tunnel form		ประชาสัมพันธ์	✓	เวที		อิฐดิน		สี่เหลี่ยมคางหมู		หัวเสา		เขียว อ่อน
		บันไดเลื่อน	✓	ลิฟต์	✓			วงรี		กรุวัสดุ		

จากการสำรวจอาคารหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร พบว่ามีการใช้โครงสร้างอาคารเป็นระบบเสาคานมีลักษณะการใช้งานครบถ้วน วัสดุอาคารใช้คอนกรีตเสริมเหล็กเป็นส่วนโครงสร้าง คอนกรีต อลูมิเนียม กระจกโปร่งใส และอลูมิเนียมเป็นส่วนผนัง รูปลักษณ์อาคารเป็นรูปทรงอิสระ โดยมีโถงกลางเป็นวงกลมถูกล้อมรอบด้วยกรอบสี่เหลี่ยม องค์ประกอบตกแต่ง ประกอบด้วยเชิงชาย และปั้นลมในส่วนหลังคา ทาสี และงานจิตรกรรมในส่วนของผนัง โทนสีอาคารภายนอกมีการใช้โทนสีกลางคือ สีขาวเป็นหลัก หลังคาใช้สีเหลืองเข้ม และกระจกใช้สีฟ้า

2) กรณีศึกษาที่ 2 อาคารพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย MOCA

ตารางที่ 3 แสดงการสำรวจอาคารพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย MOCA

อาคารพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย MOCA	
	ที่ตั้ง : 499 ถนน กำแพงเพชร 6 แขวง จตุจักร เขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
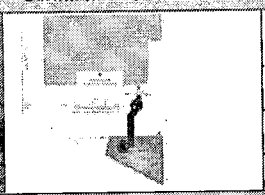	**เจ้าของโครงการ** คุณบุญชัย เบญจรงคกุล
	สังกัด : เอกชน
	วันที่สำรวจ 12/12/62

ลักษณะทางกายภาพ

โครงสร้าง		ลักษณะการใช้งาน				วัสดุอาคาร		รูปลักษณ์อาคาร		องค์ประกอบตกแต่ง		โทนสี	
เสา-คาน	✓	ห้องโถง	✓	ห้องน้ำ	✓	คอนกรีต	✓	รูปทรงอิสระ		เชิงชาย	✓	ดำ	✓
		นิทรรศการถาวร	✓	ร้านกาแฟ	✓	ไม้		ธรรมชาติ		หน้าจั่ว		ขาว	✓
		นิทรรศการชั่วคราว	✓	ห้องจับของ	✓	เหล็ก		ตัดแปลง		ปั้นลม		เหลือง	
ผนัง สำเร็จรูป		ห้องออดิทอเรียม	✓	สนนอนกประสงค์	✓	กระจก	✓	รูปทรงเรขาคณิต		เปลือกอาคาร	✓	เหลือง เข้ม	
		ห้องประชุม	✓	ห้องแม่บ้าน		กระเบื้อง	✓	วงกลม		ทาสี	✓	เข้ม	
ผนังรับน้ำหนัก		ห้องอเนกประสงค์	✓	ห้องงานระบบ	✓	เมทัลชีท	✓	สี่เหลี่ยมผืนผ้า	✓	ภาพสูงนูนต่ำ		แดง	
Wide span		ห้องสมุด	✓	ห้องเก็บของ	✓	อลูมิเนียม	✓	สามเหลี่ยม		งานจิตรกรรม		น้ำเงิน	
		สำนักงาน	✓	ห้องWorkshop		ยาง		หกเหลี่ยม		แกะสลัก	✓	ฟ้า	
		ร้านค้า	✓	ห้องเก็บเอกสาร	✓	พลาสติก		ห้าเหลี่ยม		ผ้าเพดาน		เขียว เข้ม	
Tunnel form		ประชาสัมพันธ์	✓	เวที		โปร่งใส		สี่เหลี่ยมคางหมู		ห้าเสา		เขียว อ่อน	
		บันไดเลื่อน	✓	ลิฟต์	✓			วงรี		กรุวัสดุ			

จากการสำรวจพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย MOCA พบว่ามีการใช้โครงสร้างอาคารเป็นระบบเสาคาน โดยเสาอาคารเป็นเสาและคานสี่เหลี่ยม มีลักษณะการใช้งานค่อนข้างครบถ้วน วัสดุอาคารใช้ คอนกรีตเสริมเหล็กเป็นส่วนโครงสร้าง คอนกรีต อลูมิเนียม และกระจกโปร่งใสเป็นส่วนผนัง รูปลักษณ์อาคารเป็นรูปทรงเรขาคณิต โดยมีกรอบสี่เหลี่ยมเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า องค์ประกอบตกแต่งประกอบด้วยเชิงชาย และปั้นลม ในส่วนหลังคาทาสี และเปลือกอาคาร ในส่วนของโทนสีอาคารภายนอกมีการใช้โทนสีกลาง คือสีขาวเป็นหลัก

3) กรณีศึกษาที่ 3 อาคารหอศิลป์ศุภโชค ดิ อาร์ต เซนเตอร์

ตารางที่ 4 แสดงการสำรวจอาคารหอศิลป์ศุภโชค ดิ อาร์ต เซนเตอร์

อาคารหอศิลป์ศุภโชค ดิ อาร์ต เซนเตอร์	
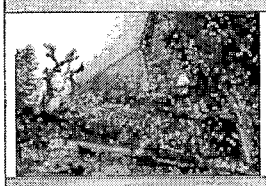	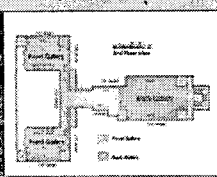
	ที่ตั้ง 160, 3 ซอย พร้อมมิตร แขวง คลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110
	เจ้าของโครงการ ศุภโชค อังคสุวรรณศิริ
	สังกัด : เอกชน
	วันที่ลงสำรวจ 19/12/62

ลักษณะทางกายภาพ

โครงสร้าง		ลักษณะการใช้งาน				วัสดุอาคาร		รูปลักษณ์อาคาร		องค์ประกอบตกแต่ง		โทนสี	
เสาคาน	✓	ห้องโถง	✓	ห้องน้ำ	✓	คอนกรีต	✓	รูปทรงเรขา		เชิงชาย	✓	ดำ	✓
		นิทรรศการถาวร	✓	ร้านกาแฟ		ไม้		ธรรมชาติ		หน้าจั่ว		ขาว	
ผนังสำเร็จรูป		นิทรรศการชั่วคราว	✓	ห้องรับรอง		เหล็ก	✓	ตัดแปลง		ปั้นลม		เทาเข้ม	
		ห้องออดิทอเรียม		อาหารอเนกประสงค์	✓	กระจก	✓	รูปทรงเรขาคณิต		เปลือกอาคาร	✓	เทาเข้ม	
ผนังรับน้ำหนัก		ห้องประชุม		ห้องแม่บ้าน	✓	กระเบื้อง		วงกลม		ทาสี	✓	ส้ม	
		ห้องอเนกประสงค์		ห้องงานระบบ	✓	แกล้งซีต		สี่เหลี่ยมผืนผ้า	✓	ภาพสูงนูน-ต่ำ		แดง	
Wide span		ห้องพุด		ห้องเก็บของ	✓	อลูมิเนียม	✓	สามเหลี่ยม		งานจิตกรรม		น้ำเงิน	
		สำนักงาน		ห้องWorkshop		ยาง		หกเหลี่ยม		แกะสลัก		ฟ้า	
		ร้านค้า		ห้องเรียนสงาน	✓	พลาสติก		ห้าเหลี่ยม		ผ้าเพดาน		เขียวเข้ม	
Tunnel form		ประชาสัมพันธ์	✓	เวที		อิฐดิบ		สี่เหลี่ยมคางหมู		ทำแดง		เขียว	
		บันไดเลื่อน		ลิฟต์				วงรี		ครุวัสดุ		ชอบ	

จากการสำรวจอาคารหอศิลป์ศุภโชค ดิ อาร์ต เซนเตอร์ พบว่ามีการใช้โครงสร้างอาคารเป็นระบบเสาคาน โดยเสาอาคารเป็นเสาและคานสี่เหลี่ยม มีลักษณะการใช้งานพื้นที่จัดแสดงงานครบถ้วน ส่วนสนับสนุนลดลง วัสดุอาคารใช้ คอนกรีตเสริมเหล็กเป็นส่วนโครงสร้าง คอนกรีต อลูมิเนียม และกระจกโปร่งใสเป็นส่วนผนัง รูปลักษณ์อาคารเป็นรูปทรงเรขาคณิต โดยมีกรอบสี่เหลี่ยมเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแยกเป็นส่วนหน้าและส่วนหลัง องค์ประกอบตกแต่ง ประกอบด้วยเชิงชาย และปั้นลม ในส่วนหลังคา ทาสี และเปลือกอาคารในส่วนของผนัง โทนสีอาคารภายนอกมีการใช้โทนสีกลาง คือสีดำเป็นหลัก

4) กรณีศึกษาที่ 4 อาคารศูนย์ประติมากรรม กรุงเทพฯ

ตารางที่ 5 แสดงการสำรวจอาคารศูนย์ประติมากรรม กรุงเทพฯ

อาคารศูนย์ประติมากรรม	
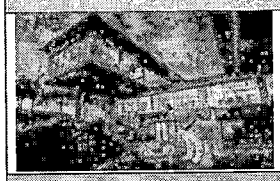 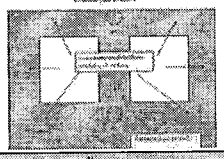	**ที่ตั้ง** 4/18-19 Soi Nuan Chan 56, แขวง นวลจันทร์ เขต บึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230
	เจ้าของโครงการ หน่วยงานส่งเสริมศิลปะเอกชน
	สังกัด : เอกชน
	วันที่ลงสำรวจ 19/12/62

ลักษณะทางกายภาพ

โครงสร้าง		ลักษณะการใช้งาน				วัสดุอาคาร		รูปลักษณ์อาคาร		องค์ประกอบตกแต่ง		โทนสี	
เสา-คาน	✓	ห้องโถง	✓	ห้องน้ำ	✓	คอนกรีต	✓	รูปทรงเรขา		เชิงชาย	✓	ดำ	✓
		นิทรรศการถาวร	✓	ร้านกาแฟ		ไม้		ธรรมชาติ		หน้าจั่ว		ขาว	✓

ลักษณะทางกายภาพ

โครงสร้าง		ลักษณะการใช้งาน				วัสดุอาคาร		รูปลักษณ์อาคาร		องค์ประกอบตกแต่ง		โทนสี	
ผนัง-ค้ำยันรูป		นิทรรศการชั่วคราว	✓	ห้องรับรอง		เหล็ก		ตัดแปลง		ปั้นลม		เหลือง	
		ห้องออดิทอเรียม		สวนอเนกประสงค์		กระจก	✓	รูปทรงเรขาคณิต		เปลือกอาคาร	✓	เหลืองเข้ม	
เน้นรับน้ำหนัก		ห้องประชุม		ห้องแม่บ้าน		กระเบื้อง		วงกลม		ทาสี	✓	ส้ม	
		ห้องอเนกประสงค์	✓	ห้องงานระบบ	✓	สมัลติท		สี่เหลี่ยมผืนผ้า	✓	ภาพสูงนูน-ต่ำ		แดง	
Wide span		ห้องสมุด		ห้องเก็บของ	✓	อลูมิเนียม	✓	สามเหลี่ยม		งานจิตกรรม		น้ำเงิน	
		สำนักงาน		ห้องWorkshop		ยาง		หกเหลี่ยม		แกะสลัก		ฟ้า	
		ร้านค้า		ห้องเก็บผลงาน	✓	พลาสติก		ห้าเหลี่ยม		ผ้าพลาน		เขียวเข้ม	
Tunnel form		ประชาสัมพันธ์		เวที		ปิ่นซีม		สี่เหลี่ยมคางหมู		หัวเสา		เขียวอ่อน	
		บันไดเลื่อน		ลิฟต์				วงรี		กรุวิลฤ			

จากการสำรวจอาคารศูนย์ประติมากรรม พบว่ามีการใช้โครงสร้างอาคารเป็นระบบ Wide span โดยใช้เป็นโครงสร้างแขวนหรือโครงของลักษณะการใช้งานพื้นที่จัดแสดงงานครบถ้วน ส่วนสนับสนุนลดลง วัสดุอาคารใช้คอนกรีตเสริมเหล็กเป็นส่วนโครงสร้าง หคอนกรีต อลูมิเนียม และกระจกโปร่งใสเป็นส่วนผนัง รูปลักษณ์อาคารเป็นรูปทรงเขาคณิต โดยมีสี่เหลี่ยมผืนผ้า องค์ประกอบตกแต่ง ประกอบด้วยเชิงชาย และปั้นลมในส่วนหลังคา และทาสีในส่วนของผนัง โทนสีอาคารภายนอกมีการใช้โทนสีกลางคือสีขาวเป็นหลัก

5) กรณีศึกษาที่ 5 อาคาร Bangkok city gallery

ตารางที่ 6 แสดงการสำรวจอาคาร Bangkok city gallery

อาคาร Bangkok city gallery	
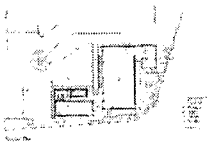	ที่ตั้ง 13/3 ซอย สาทร 1 แขวง ทุ่งมหาเมฆ เขต สาทร กรุงเทพมหานคร 10120 เจ้าของโครงการ อรรคพล สุทัศน์ ณ อยุธยา สังกัด : เอกชน วันที่ลงสำรวจ 25/12/62

ลักษณะทางกายภาพ

โครงสร้าง		ลักษณะการใช้งาน				วัสดุอาคาร		รูปลักษณ์อาคาร		องค์ประกอบตกแต่ง		โทนสี
เสาคาน	✓	ห้องนั่ง		ห้องน้ำ	✓	คอนกรีต	✓	รูปทรงอิสระ		เชิงชาย	✓	ดำ
		นิทรรศการถาวร	✓	ร้านกาแฟ		ไม้		ธรรมชาติ		หน้าบัน		ขาว
ผนังสำเร็จรูป		นิทรรศการชั่วคราว	✓	ห้องรับรอง		เหล็ก	✓	ตัดแปลง		ปั้นลม	✓	เหลือง ✓
		ห้องออดิทอเรียม		ลานอเนกประสงค์		กระจก		รูปทรงเรขาคณิต		เสื่อกอาคาร		เหลืองเข้ม
ผนังรับน้ำหนัก		ห้องประชุม		ห้องแม่บ้าน		กระเบื้อง	✓	วงกลม		ทาสี	✓	ส้ม
		ห้องอเนกประสงค์		ห้องงานระบบ		เมทัลชีท		สี่เหลี่ยมจัตุรัส		ภาพสูงนูน-ต่ำ		แดง
Wide span		ห้องสมุด		ห้องเก็บของ	✓	อลูมิเนียม	✓	สามเหลี่ยม		งานจิตกรรม		น้ำเงิน
		สำนักงาน		ห้องWorkshop		อิฐ		หกเหลี่ยม		แกะสลัก		ดำ
		ร้านค้า	✓	ห้องเก็บผลงาน		พลาสติก		ห้าเหลี่ยม		ผ้าเพดาน		เขียวเข้ม
Tunnel form		ประชาสัมพันธ์		เวที		อิฐฉีก		สี่เหลี่ยมคางหมู		หัวเสา		เขียวอ่อน
		บันไดเลื่อน		ลิฟท์				วงรี		กรุวัสดุ		

จากการสำรวจอาคาร Bangkok city gallery พบว่ามีการใช้โครงสร้างอาคารเป็นระบบเสาคาน โดยเสาอาคารเป็นเสากลมและคานสี่เหลี่ยม มีลักษณะการใช้งานนที่จัดแสดงนิทรรศการและร้านค้า วัสดุอาคารใช้ คอนกรีตเสริมเหล็กเป็นส่วนโครงสร้าง คอนกรีต อลูมิเนียม และกระจกโปร่งใสเป็นส่วนผนัง รูปลักษณ์อาคารเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า องค์ประกอบตกแต่ง ประกอบด้วยเชิงชาย และปั้นลมในส่วนหลังคา และทาสีในส่วนของผนัง โทนสีอาคารภายนอกกลางคือสีขาว

6) กรณีศึกษาที่ 6 อาคารYenakart villa

ตารางที่ 7 แสดงการสำรวจอาคาร อาคารYenakart villa

อาคารYenakart villa											
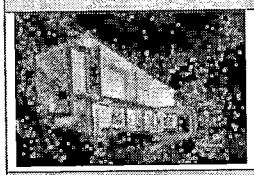								ที่ตั้ง 4 ซอย ประสาทสุข แขวง ช่องนนทรี เขต ยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120 เจ้าของโครงการ Soichiro Shimizu สังกัด : เอกชน วันที่สงสำรวจ 25/12/62			
ลักษณะทางกายภาพ											
โครงสร้าง		ลักษณะการใช้งาน				วัสดุอาคาร		รูปลักษณ์อาคาร		องค์ประกอบตกแต่ง	โทนสี
เสาคาน	✓	ห้องนอน		ห้องน้ำ	✓	คอนกรีต	✓	รูปทรงอิสระ		เชิงชาย ✓	ดำ
		นิทรรศการถาวร	✓	ร้านกาแฟ		ไม้		ธรรมชาติ		หน้าจั่ว	ขาว ✓
ผนังสำเร็จรูป		นิทรรศการชั่วคราว	✓	ห้องรับรอง		เหล็ก	✓	ดัดแปลง		ปั้นลม ✓	เหลือง
		ห้องออดิทอเรียม		ลานอเนกประสงค์		กระจก		รูปทรงเรขาคณิต		เฟสอกอาคาร	เหลืองเข้ม
ผนังรับน้ำหนัก		ห้องประชุม		ห้องแม่บ้าน		กระเบื้อง	✓	วงกลม		ทาสี ✓	ส้ม
		ห้องอเนกประสงค์		ห้องงานระบบ		แมทัลชีท		สี่เหลี่ยมจัตุรัส		ภาพสูงชูน-ต่ำ	แดง
Wide span		ห้องสมุด		ห้องเก็บของ	✓	อลูมิเนียม	✓	สามเหลี่ยม		งานจิตกรรม	น้ำเงิน
		สำนักงาน		ห้องWorkshop		ยาง		หกเหลี่ยม		แกะสลัก	ฟ้า
		ร้านค้า		ห้องเก็บผลงาน		พลาสติก		ห้าเหลี่ยม		ลำเทคาน	เขียวเข้ม
Tunnel form		ประชาสัมพันธ์		เวที		อิฐมัน		สี่เหลี่ยมคางหมู		ทั่วเสา	เขียวอ่อน
		บันไดเลื่อน		ลิฟต์				วงรี		กรุวัสดุ	

จากการสำรวจอาคาร Bangkok city gallery พบว่ามีการใช้โครงสร้างอาคารเป็นระบบเสาคาน โดยเสาอาคารเป็นเสากลมและคานสี่เหลี่ยม มีลักษณะการใช้งานเพียงพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ วัสดุอาคารใช้ คอนกรีตเสริมเหล็กเป็นส่วนโครงสร้าง คอนกรีต อลูมิเนียม และกระจกโปร่งใสเป็นส่วนผนัง รูปลักษณ์อาคารเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า องค์ประกอบตกแต่ง ประกอบด้วยเชิงชาย และปั้นลมในส่วนหลังคา และทาสีในส่วนของผนัง โทนสีอาคารภายนอกมีการใช้โทนสีกลางคือ สีขาว

การวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์

การวิจัยเปรียบเทียบลักษณะกายภาพในแต่ละขนาดของอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ จะกล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ปรากฏในอาคารหอศิลป์ โดยในการลงพื้นที่ภาคสนามสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะกายภาพโครงสร้าง วัสดุ โทนสี องค์ประกอบตกแต่งอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ

ลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์	อาคารหอศิลป์						ข้อสังเกตุ	พื้นที่ใช้สอย
	อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่พิเศษ		อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่		อาคารหอศิลป์ทั่วไป			
	กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2	กรณีศึกษาที่ 3	กรณีศึกษาที่ 4	กรณีศึกษาที่ 5	กรณีศึกษาที่ 6		
โครงสร้าง	-เสาคาน	-เสาคาน	-เสาคาน	-Wide span	-เสาคาน	-เสาคาน	ใช้โครงสร้างเสาคานเป็นหลัก	ไม่มี
วัสดุ	-คอนกรีต -เหล็ก -กระจก อลูมิเนียม -แมทัลชีท	-คอนกรีต -เหล็ก- กระจก -แมทัลชีท	-คอนกรีต -เหล็ก -กระจก อลูมิเนียม	-คอนกรีต -เหล็ก -กระจก -อลูมิเนียม -แมทัลชีท	-คอนกรีต -กระจก อลูมิเนียม -แมทัลชีท	-คอนกรีต -กระจก อลูมิเนียม -แมทัลชีท	ใช้คอนกรีต เหล็ก กระจก อลูมิเนียม และแมทัลชีท เป็นหลัก	ไม่มี
โทนสี	-สีโทนกลาง -สีโทนร้อน -สีโทนเย็น	-สีโทนกลาง	-สีโทนกลาง	-สีโทนกลาง	-สีโทนกลาง	-สีโทนกลาง	ใช้สีโทนกลางเป็นหลัก	ไม่มี
องค์ประกอบตกแต่ง	-เชิงชาย -ปั้นลม -ทาสี -ผ้าเพดาน -เปลือกอาคาร	-เชิงชาย -ปั้นลม -ทาสี -ผ้าเพดาน -เปลือกอาคาร	-เชิงชาย -ปั้นลม -ผ้าเพดาน -เปลือกอาคาร	-เชิงชาย -ปั้นลม -ทาสี	-เชิงชาย -ปั้นลม -ทาสี	-เชิงชาย -ปั้นลม -ทาสี	นิยมเชิงชาย ปั้นลม ทาสี เปลือกอาคาร	ไม่มี
รูปลักษณ์อาคาร	-รูปทรงอิสระ	-รูปทรงเรขาคณิต	-รูปทรงอิสระ	-รูปทรงเรขาคณิต	-รูปทรงเรขาคณิต	-รูปทรงเรขาคณิต	ใช้รูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก	ไม่มี

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะกายภาพลักษณะการใช้งานอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ

ลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์		อาคารหอศิลป์						ข้อสังเกต	พื้นที่ใช้สอย
		อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่พิเศษ		อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่		อาคารหอศิลป์ทั่วไป			
		กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2	กรณีศึกษาที่ 3	กรณีศึกษาที่ 4	กรณีศึกษาที่ 5	กรณีศึกษาที่ 6		
ลักษณะการใช้งาน	พื้นที่ส่วนจัดนิทรรศการ	-นิทรรศการถาวร -นิทรรศการชั่วคราว (15,000 ตรม.)	-นิทรรศการถาวร -นิทรรศการชั่วคราว (12,000 ตรม.)	-นิทรรศการถาวร -นิทรรศการชั่วคราว (2,000ตรม.)	-นิทรรศการถาวร -นิทรรศการชั่วคราว (2,500ตรม.)	-นิทรรศการถาวร -นิทรรศการชั่วคราว (150 ตรม.)	-นิทรรศการถาวร -นิทรรศการชั่วคราว (100 ตรม.)	มีการจัดนิทรรศการในทุกขนาดอาคารในส่วนพื้นที่ใช้สอยลดลงตามขนาดอาคาร	มี
	พื้นที่ส่วนสนับสนุน	-ห้องโถง -ห้องสนุก -ห้องWorkshop -ห้องเนกประสงค์ -ห้องประชุม -ห้องออดิทอเรียม -ห้องรับรอง -สำนักงาน -ร้านค้า -ร้านกาแฟ -ประชาสัมพันธ์ (8,000 ตรม.)	-ห้องโถง -ห้องออดิทอเรียม -ห้องรับรอง -ร้านค้า -ร้านกาแฟ -ประชาสัมพันธ์ (6,000 ตรม).	-ห้องโถง -ห้องรับรอง -ร้านค้า -ร้านกาแฟ -ประชาสัมพันธ์ (700 ตรม.)	-ห้องโถง -ห้องรับรอง -ร้านค้า -ร้านกาแฟ -ประชาสัมพันธ์ (1,000 ตรม)	-ร้านค้า (50 ตรม.)	-	พื้นที่ส่วนสนับสนุนมีความแตกต่างโดยลดลงตามขนาดอาคาร	มี

ลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์		อาคารหอศิลป์						ข้อสังเกต	พื้นที่ใช้สอย
		อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่พิเศษ		อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่		อาคารหอศิลป์ทั่วไป			
		กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2	กรณีศึกษาที่ 3	กรณีศึกษาที่ 4	กรณีศึกษาที่ 5	กรณีศึกษาที่ 6		
ลักษณะการใช้งาน	พื้นที่ส่วนบริการ	-ห้องน้ำ -ห้องงานระบบ -ห้องเก็บของ -ห้องเก็บผลงาน -ห้องแม่บ้าน (2,000 ตรม.)	-ห้องน้ำ -ห้องงานระบบ -ห้องเก็บของ -ห้องเก็บผลงาน -ห้องแม่บ้าน (2,000ตรม.)	-ห้องน้ำ -ห้องงานระบบ -ห้องเก็บของ -ห้องเก็บผลงาน -ห้องแม่บ้าน (500 ตรม.)	-ห้องน้ำ -ห้องงานระบบ -ห้องเก็บของ -ห้องแม่บ้าน (500 ตรม).	-ห้องน้ำ -ห้องเก็บของ (25 ตรม.)	-ห้องน้ำ -ห้องเก็บของ (50 ตรม.)	พื้นที่ส่วนบริการมีความแตกต่างโดยลดลงตามขนาดอาคาร	มี

จากตารางที่ 8 และ 9 พบว่า ในส่วนของลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์ ในพื้นที่กรุงเทพฯ ตามขนาดอาคารได้ดังนี้

1.โครงสร้างอาคาร

จากการสำรวจค้นพบว่าอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ มีการใช้โครงสร้างเสาคานเป็นหลัก โดยทุกอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ซึ่งมีคุณสมบัติรับแรงอัดและแรงดึงได้ดี

2.วัสดุ

จากการสำรวจค้นพบว่าอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ นิยมใช้วัสดุดังนี้

- คอนกรีต และ เหล็ก ใช้ในส่วนของโครงสร้างอาคาร เพราะรับแรงอัดได้ดี เหล็กรับแรงดึงได้ดีเมื่อคู่กัน จึงเป็นโครงสร้างที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้มีประสิทธิภาพ
- กระจก ใช้ในส่วนผนังอาคาร เพราะ กระจกเป็นวัสดุโปร่งใส สามารถให้แสงผ่านเข้ามาในอาคารได้
- อลูมิเนียม ใช้กับกระจกและงานตกแต่ง ทำหน้าที่เป็นกรอบบานยึดให้กับผนังกระจกในอาคาร
- เมทัลชีท ใช้ในส่วนของหลังคาอาคารหอศิลป์ เนื่องจากติดตั้งง่า และรวดเร็ว สามารถดัดโค้งได้

3. โทนสี

จากการสำรวจค้นพบว่าอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ นิยมใช้โทนสีกลางเป็นหลัก ได้แก่สีขาวและสีดำ เนื่องจากเป็นสีแท้ในธรรมชาติ เป็นสีกลางของแสง

4. องค์ประกอบตกแต่ง

จากการสำรวจค้นพบว่าอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพ นิยมใช้องค์ประกอบตกแต่งดังนี้

- เชิงชาย ใช้ในส่วนของงานหลังคา ทำหน้าที่ปิดปลายหลังคา เพื่อปกปิดความไม่เรียบร้อยของหลังคาอีกทั้งยังกันนกและแมลงเข้าไปใต้หลังคา
- ปั้นลม ใช้ในส่วนของงานหลังคา ทำหน้าที่ปิดหัวท้ายริมโครงสร้างหลังคา กันลมไม่ให้ปะทะกับหลังคาโดยตรง และช่วยกันน้ำฝน
- งานทาสี นิยมทาสีเพื่อความสวยงาม ปกป้องพื้นผิวของวัสดุ และสามารถปรับความเข้มของแสงได้
- เปลือกอาคาร ใช้ในส่วนของงานผนัง เนื่องจากอาคารหอศิลป์เป็นอาคารที่ต้องการความเป็นเอกลักษณ์ งานเปลือกอาคารจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถสร้างเอกลักษณ์ให้กับอาคารได้

5. รูปลักษณ์อาคาร

จากการสำรวจค้นพบว่าอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ นิยมใช้รูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก

6. ลักษณะการใช้งาน

จากการสำรวจค้นพบว่าอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯ มีความแตกต่างกัน โดยลดลงตามลำดับของขนาดอาคาร

การวิเคราะห์หาปัจจัยทางลักษณะกายภาพที่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ภายในอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯ

การวิจัยหาปัจจัยทางลักษณะกายภาพที่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ของอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ โดยนำผลลัพธ์ปัจจัยจากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบจากตารางที่ 8 และ 9 มาวิเคราะห์

แปลงเป็นร้อยละ โดยตั้งต้นให้จำนวนข้อมูลมากที่สุดเป็นร้อยละ 100 จำนวนข้อมูลปัจจัยปานกลางเป็นร้อยละ 50 จำนวนข้อมูลปัจจัยน้อยเป็นร้อยละ 25 และไม่มีข้อมูลปัจจัยเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

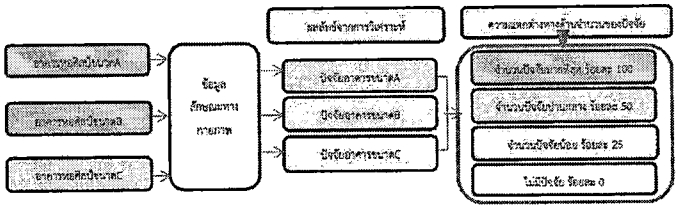

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์หาปัจจัยทางลักษณะกายภาพที่ส่งผลต่อขนาดของอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์	อาคารหอศิลป์						หมายเหตุ
	อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวนข้อมูล	อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่	จำนวนข้อมูล	อาคารหอศิลป์ทั่วไป	จำนวนข้อมูล	
โครงสร้าง	-เสาคาน	1	-เสาคาน -Wide span	2	-เสาคาน	1	ไม่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ใช้สอยอาคาร
รวม (ร้อยละ)	50		100		50		
วัสดุ	-คอนกรีต -เหล็ก -กระจก อลูมิเนียม -แม็กซีท	5	-คอนกรีต -เหล็ก -กระจก -อลูมิเนียม -แม็กซีท	5	-คอนกรีต -กระจก -อลูมิเนียม -แม็กซีท -	4	ไม่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ใช้สอยอาคาร
รวม (ร้อยละ)	100		100		50		
โทนสี	-สีโทนกลาง -สีโทนร้อน -สีโทนเย็น	3	-สีโทนกลาง	1	-สีโทนกลาง	1	ไม่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ใช้สอยอาคาร
รวม (ร้อยละ)	100		25		25		
องค์ประกอบตกแต่ง	-เชิงชาย -ปั้นลม -ทาสี -ผ้าเพดาน -เปลือกอาคาร	5	-เชิงชาย -ปั้นลม -ทาสี -ผ้าเพดาน -เปลือกอาคาร	5	-เชิงชาย -ปั้นลม -ทาสี	3	ไม่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ใช้สอยอาคาร
รวม (ร้อยละ)	100		100		50		
รูปลักษณ์อาคาร	-รูปทรงอิสระ -รูปทรงเรขาคณิต	2	-รูปทรงเรขาคณิต	1	-รูปทรงเรขาคณิต	1	ไม่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ใช้สอยอาคาร
รวม (ร้อยละ)	100		50		50		
ลักษณะการใช้งาน	-พื้นที่จัดนิทรรศการ -พื้นที่สนับสนุน -พื้นที่บริการ -ทางสัญจร	4	-พื้นที่จัดนิทรรศการ -พื้นที่บริการ	2	-พื้นที่จัดนิทรรศการ	1	ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ใช้สอยอาคาร
รวม (ร้อยละ)	100		50		25		

สรุปผลการศึกษา

1.อาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ จำนวน 6 อาคาร โดยแบ่งอาคารตามขนาดได้ 3 รูปแบบ ได้แก่อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่พิเศษ อาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่ และอาคารหอศิลป์ทั่วไป ซึ่งจากการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ปัจจัยทางลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์ทั้ง 3 รูปแบบ พบว่าอาคารทั้ง 6 อาคาร มีลักษณะกายภาพทั้ง 6 ปัจจัยครบถ้วนสอดคล้องกับทฤษฎีลักษณะกายภาพอาคารของ ผศ.ดร. เสริชย์ โชติพานิช (2553)

2.การศึกษาและรวบรวมข้อมูลลักษณะกายภาอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯ พบว่าโครงสร้าง ใช้ระบบโครงสร้างเสา-คาน วัสดุใช้ คอนกรีต กระจก เหล็ก อลูมิเนียม และ เมทัลชีท โทนสีใช้ โทนสีกลาง ได้แก่สีขาวและสีดำ องค์ประกอบตกแต่งใช้เชิงชาย ทาสี เปลือกอาคาร รูปลักษณ์อาคารใช้ รูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า และในส่วนลักษณะการใช้งานนั้นมีการจัดแสดงนิทรรศการในทุกรูปแบบขนาดอาคารหอศิลป์ ด้วยปัจจัยทางลักษณะกายภาพดังกล่าวมานี้ เป็นปัจจัยที่ค้นพบมากที่สุดในอาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.ประเภทปัจจัยที่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่อาคารหอศิลป์ คือ ลักษณะการใช้งาน โดยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านขนาดพื้นที่ภายในอาคารหอศิลป์ทั้ง 3 รูปแบบ โดยจากการวิเคราะห์สังเกตเห็นได้ว่าอาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่พิเศษ จะมีพื้นที่การใช้งานที่ครบถ้วน ได้แก่ พื้นที่จัดนิทรรศการ พื้นที่สนับสนุนที่ครบถ้วน และพื้นที่บริการ ในส่วนของอาคารหอศิลป์ขนาดใหญ่จะมีการใช้งานที่ค่อนข้างครบถ้วน ได้แก่ พื้นที่การจัดนิทรรศการ พื้นที่สนับสนุนในบางส่วน และพื้นที่บริการ และอาคารหอศิลป์ทั่วไป จะมีพื้นที่การใช้งานเพียงพื้นที่จัดนิทรรศการและพื้นที่บริการบางส่วนเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าลักษณะการใช้งานลดลงตามลำดับของขนาดอาคารหอศิลป์ สามารถสังเกตได้จากกราฟภาพที่ 2 ในส่วนของลักษณะกายภาพทางด้านลักษณะการใช้งานลดลงในอัตราส่วนครึ่งหนึ่งตามลำดับของขนาดพื้นที่อาคารหอศิลป์ ส่วนปัจจัยโครงสร้าง วัสดุ โทนสี องค์ประกอบตกแต่ง และรูปลักษณ์อาคาร เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อขนาดพื้นที่ของอาคารหอศิลป์ ซึ่งจะสังเกตได้ว่าจากภาพที่ 2 ว่าจะมีอัตราส่วนของปัจจัยในแต่ละด้านเท่ากันใน 3 รูปแบบขนาดพื้นที่อาคาร จึงสรุปได้ว่าลักษณะการใช้งานส่งผลต่อขนาดพื้นที่อาคารหอศิลป์ในเขตกรุงเทพฯ และ โครงสร้าง วัสดุ โทนสี องค์ประกอบตกแต่ง และรูปลักษณ์อาคาร ไม่ส่งผลต่อขนาดอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ

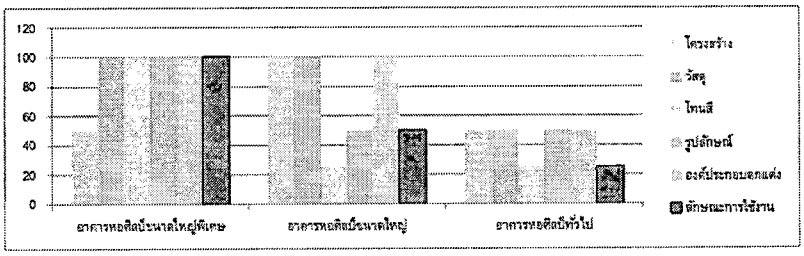

ภาพที่ 2 แสดงอัตราส่วนของปัจจัยลักษณะกายภาพที่ส่งผลต่อขนาดกายภาพอาคารหอศิลป์
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาลักษณะกายภาพอาคารหอศิลป์ในพื้นที่กรุงเทพฯ จากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวอาจไม่ครอบคลุม ผู้ศึกษาเสนอแนะว่าหากมีการศึกษาในลักษณะนี้ควรมีการศึกษากลุ่มอาคารหอศิลป์ที่มีลักษณะอื่น ๆ เนื่องจากอาคารหอศิลป์บางประเภทอาจมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการใช้งานและงานก่อสร้างของอาคาร ดังนั้นเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่หลากหลายและครอบคลุมทุกประเภท ควรมีการวางแผนการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทุกช่วงเวลาของการใช้งานอาคาร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เสริชย์ โชติพานิช (2553) "การบริหารทรัพยากรกายภาพ หลักการทฤษฎี" คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

กิติมา อมรทัต. (2530)."ความหมายของศิลปะ. กรุงเทพฯ:" โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ศิริวัฒน์ แสนเสริม. (2546). การเรียนรู้สหวิทยาการจากพิพิธภัณฑ์ศิลปะ. BU ACADEMIC REVIEW. Vol. 2No.1: 109-119.

ศิริวัฒน์แสนเสริม. (2549). บทความวิชาการ. "การพัฒนาพิพิธภัณฑ์ศิลปะและหอศิลป์ร่วมสมัยเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต." สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2562, จาก http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/july_dec2006/Siriwat.pdf.

ภาษาต่างประเทศ

Blocker, H. G. & Jeffers, J. M. "Contextualizing aesthetics: from Plato to Lyotard." Belmont, Calif: Wadsworth Pub, 1999.

Eilean Hooper-Greenhill. "Museums and the Interpretation of Visual Culture." London: Routledge, 2000.

Gary Edson and David Dean. "The Handbook for Museums". London: Routledge, 1996.

Kant, Immanuel. " Groundwork of theMetaphysics of Morals". Cambridge: Cambridge University Press, 2005.